

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

"[nemzeti érték megnevezése]"

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Mezőberényi Szlovákok Szervezete tevékenysége

Készítette:

.....Borgula Györgyné

.....
Mezőberény, 2016. február 8.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Borgula Györgyné
Mezőberényi Szlovákok Szervezete elnöke
Mezőberény, Jeszenszky u. 21.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Borgula Györgyné
Levelezési cím: Mezőberény, Jeszenszky u. 21.
Telefonszám: 06 20 2222435
E-mail cím: raffayj@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Mezőberény, Jeszenszky u. 21

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- ☒ települési ☐ tájegységi ☐ megyei ☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Mezőberényi Szlovákok Szervezetének tevékenysége.

A szervezet 1992. november 12-én alakult meg 45 fővel a Művelődési Központban. A Magyarországi Szlovákok Szövetsége ernyőszervezeteként működött, elnöknek Savolt Györgyöt választották meg. 1996-tól Ocsovszki Ildikó elnökként kezdeményezte a Gyulai Bíróságon, önálló egyesületkénti bejegyzését. 1999-től Borgula Györgyné elnöklétével működik a szervezet. A vezetőség tagjai Cservenák János, Gottschick Vilmosné, Eiler Lászlóné, Mertz Mártonné. A taglétszám az évek során emelkedő tendenciát mutat. Jelenleg 85 fő a taglétszáma a szervezetnek.

A szervezetnek két csoportja van,

A Szlovák Pávákör és a Hagyományörző Klub.

A szlovák pávakör múltja sokkal régebbi időre nyúlik vissza közel 50 éve alakult meg.

Mezőberényi Szlovákok Szervezetének célja, hogy ösztönözze a Mezőberényben élő szlovákságot:

azonosságtudatának megtartására,

- anyanyelvének tanulására, használatára,
- segítse kultúrájának megőrzését, fellendítését,
- megőrizze és átadja hagyományait az utókornak,
- a nemzetiségi valláskultúra értékeinek feltárása és megőrzése,
- elősegítse a Mezőberényi szlovákság történelmének, társadalmi helyzetének, fejlődésének tudományos kutatását.
- ápolja az anyaországi kapcsolat

A csoport legkifejezőbb megnyilvánulása az életmódhoz, a hagyományok kultúrájához, a jeles napi szokásokhoz és a tárgyi emlékekhez való ragaszkodás. A szervezet tagjai nagy szükségét érzik annak, hogy a hagyományt őrző programokat, szokásanyagokat megmentsék az elhalástól, és az ezzel kapcsolatos ismereteiket átadják az utókornak. Azoknak, - óvodásoknak, iskolásoknak, fiatal családoknak -, akik közkinccsé tehetik kulturális értékeinket abban a környezetben, amelyben élnek. A közösségi élet fenntartását szolgáló klub-foglalkozások, az összetartozás érzése, mind-mind nagyon fontos tényező a mai, rohanó világunkban. A Pávakör rendszeresen szerepel helyi, megyei és országos rendezvényeken, ahol kiemelkedő helyezéseket érnek el. Rendezvényeink a kultúra tovább éléséhez elengedhetetlenül szükségesek, hiszen így gazdagodhatunk – a múltra való emlékezés által, és így tudjuk a kulturális értékeinket megőrizni és tovább adni.

Fontosnak tartjuk:

- a véleményünkkel, ötleteinkkel és aktív közreműködésünkkel tovább ápolni Mezőberény nemzetiségi kultúráját.
 - Mezőberény minden korosztálya számára tartalommal megtölteni a nemzetiségi hagyományőrző programokat, ezáltal is erősíteni a közösségi összetartozást,
 - Fenntartsuk a meglévő jó kapcsolatunkat a II. kerületi Evangélikus Egyházközséggel,
 - A Nefelejcs tagóvoda szlovák csoportjai /3/ működjenek, fejlődését folyamatosan tudjuk segíteni közös rendezvények szervezésével, az együttműködésünk hatékonysága érdekében.
- Városi szinten több generációval dolgozunk és közvetítjük számukra a szlovák nemzetiségi kultúrát, gasztró kultúrát, evangélikus egyházi kultúrát és szlovák zenei kultúrát.

Választások:

2014 évben nagy hangsúlyt fektettünk a nemzetiségi parlamenti képviselő és a nemzetiségi önkormányzat választásával kapcsolatos névjegyzékbe regisztrálással. Felhívtuk a városlakók figyelmét a regisztráció fontosságára, 155 fő regisztrált a határidőig. A választáson 135 fő vett részt és adta le voksát a 4 tagú nemzetiségi önkormányzati képviselőkre.

A Mezőberényi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat képviselőtestülete 2014 évben került megválasztásra, a jogszabályi keretek között törvényesen működik.

Képviselők: Cservenák János elnök, Borgula György elnökhelyettes, Bartó Andrásné és Drenyovszki Györgyné tagok. Megválasztásra került a szlovák nemzetiségi parlamenti szószóló Fuzik János személyében. Megyei Szlovák Önkormányzati képviselővé választották Cservenák Jánost. A szlovák nemzetiségi önkormányzat üléseit rendszeresen megtartja, alkalmanként rendkívüli ülést és az évi közmeghallgatást is december hónapban.

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Mezőberényi Szlovákok Szervezete egymást kiegészítve, közösen szervezi programjait, vesznek részt rendezvényeken, eseményeken. Munkájuk során kölcsönös együttműködésre törekednek, hiszen a céljuk is közös.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat 12 alkalommal nyelvtanfolyamot szervezett az érdeklődők számára az elmúlt időszakban.

Visszatérő, helyi rendezvényeink dióhéjban.

Jeles napi hagyományokat, szokásokat, a Farsangot, Húsvét ünnepét és a Pünkösdi egyházi ünnepet is megrendezzük minden évben. Húsvétkor részt veszünk a II. kerületi evangélikus

Egyháznál szervezett Passión majd a templomkertben Skolka András és a templom előtt id. Jeszenszky Károly szobrait megkoszorúzzuk, emlékezünk rájuk. A Tópart vendéglő megfelelő helyszínt ad több rendezvényünknek, hisz tagjaink felajánlásai a szlovák tárgyi emlékek gyűjteménye az emeleti szlovák közösségi térben található. Megyei kiadvány megjelenésével lehetőség szerint, propagáljuk a Tópart vendéglő szlovák szobáit.

Az utóbbi években több alkalommal főztünk szappant a Jeszenszky úti udvaron. Segítők Kiszely Zsuzsanna és Urbancsok Sándorné. A kereslet egyre nagyobb a tradicionális termék után. Ismertetőt készítünk a főzéshagyományáról és a természetes jó hatásáról.

Gasztronómiai alkalmak és a hagyományok felelevenítésére, a régi szlovák szokások számbavételére, megismertetésére is rendszeresen sort kerítünk, amelyeken saját készítésű szlovák nemzetiségi ételek kerülnek felszolgálásra /haluskafőzés, lekvár főzés, sült tészta dagasztott tészta/. Mamicska konyha főztjeivel is megnyertük a városlakók és az alföldi szlovák települések tetszését. A Nefelejcs tagóvoda csoportjai részére minden évben főzünk haluskát, bemutatjuk a készítését, majd jóízűen elfogyasztjuk a gyerekekkel. Évről évre nagy szeretettel kóstolják a különböző ízesítésű haluskát a gyerekek. A "Nagymamáink sütötték" városi süteményverseny 3 alkalommal került megrendezésre, társultunk a szervezésben. A városból közel 50 süteménnyel neveztek a versenyre, több generáció képviselte magát. Kiadásra került a 3. süteményes könyv, így közvetítve minden korosztály számára a régi idők süteményeit. / Jelenleg Házi sütemény versenyként kerül meghirdetésre/

Töltöttkáposzta-fesztiválon a szlovák hagyományoknak megfelelően főztünk 400 töltelék mind három alkalommal, sajnos ez a mennyiség is kevésnek bizonyult. A dekoráció és a megjelenése a szervezetnek nagyon fontos, ezért is ragaszkodunk a régi idők tárgyainak bemutatására. A dekorációnk a zsűri értékelése alapján volt 1. helyezet és 2. helyezet is nagy örömünkre.

Minden év visszatérő alkalmak a karácsonyra készülődés. Immár 7. alkalommal szerveztük meg a városi adventi gyertyagyújtást a három történelmi egyház négy gyülekezetével közösen. A rendezvény sikeres, sok érdeklődőt vonzó rendezvény. Már öt alkalommal szerveztünk Újév köszöntőt a polgármester úrral a városlakók részére, melyen sok városlakó vett részt.

Nemzeti ünnepek alkalmával bekapcsolódunk a városi programokba.

Nem rendszeresen ismétlődő rendezvények, programok dióhéjban.

Büszkék vagyunk azokra a rendezvényeinkre, általunk megtartott eseményekre is, melyek nem térnek vissza minden évben, de alkalmat kínálnak bemutatkozásra, céljaink, munkánk megismertetésére. A helyi sajtóban tájékoztatjuk a város lakosságát az elmúlt időszak rendezvényeiről és szervezetünk munkájáról.

Kiállításaink: Szlovák tárgyi emlékek, több alkalommal.

Magyarországi szlovák népviseletbe öltöztetett babák.

Termékek és termények kiállítás.

Szlovákok rendezvényi Fotó kiállítás.

25 év képekben FOTÓ kiállítás.

Topolcianky FOTÓ kiállítás.

Május 1. a Civil majálison részt vettünk ahol a tagjainknak népi ételt főztünk.

A Megyei Vadásznapon mutatkoztunk be és főztünk öregtarhonyát több üsttel. A vendégek pozitív elismeréssel nyilatkoztak a dekorációnkkal, megjelenésünkkel kapcsolatosan, és aki éhes volt jóízűen kóstolta az öregtarhonyát. Az érdeklődők elmondták milyen jó, hogy a régi ízek még emlékeink által meg is elevenednek.

Éves munkánk szorosan kötődik a Szlovák Pávakör munkájához. Programjaikat támogatjuk: anyagi segítséget nyújtottunk a viselet felújítására, segítünk fellépéseik, utazásaik

szervezésében. A szlovák és magyar minősítőn minden alkalommal arany és ezüst minősítésben részesültek. 2010. évben Békés Megye Nemzetiségeért kitüntetésben, 2011-ben Mezőberény Kultúrájáért elismerésben részesültek. 2012. évben a Népek zenéje, népek tánca országos versenyre beneveztek és a döntőig jutottak, amit Szegeden rendeztek meg, ezüstminősítésben részesültek. 2013-ban Mezőtúron a Dömötör napi kórus találkozón I. helyezést értek el, nemzetiségi csoportként, melyre nagyon büszkék vagyunk. A Pávakör sok felkérést kap bemutatkozásra a szlovák lakta települések rendezvényeire, lehetőség szerint a felkérést elfogadják és méltón képviselik Mezőberény szlovák zenei kultúráját. Hosszú évekig, haláláig Szabó Antalné Irénke volt a szakmai vezetője a pávakörnek. Jelenlegi vezető: Bartó Andrásné Citerán kíséri Ocsóvszki Ildikó és Kesjár Danka, Gyebnár Áron.

Várossá nyilvánítás 25 éves évfordulója alkalmából több városi rendezvényen részt vettünk és szerveztünk 3 napos kulturális rendezvényt.

Mezőberényi szlovákok életéből a szervezet rendezvényeiről képeket láthatott a nagyközönség a 25 éves várossá nyilvánítás évfordulója alkalmából. FOTÓ kiállítás 25 év képekben címmel került megnyitásra Virág Mihály nyitotta meg a kiállítást. Az érdeklődés azért volt nagy, mert rendezvényeink alkalmával sokan felfedezték magukat az elkészített fotókon. Nobik Erzsébet nyugalmazott evangélikus lelkész is szolgálatával a szlovák nyelvű istentisztelettel megható pillanatokkal tudott emlékeztetessé tenni egy - egy egyházi alkalmat.

A Tót temetőben minden évben emlékezünk ősinkre egyházi gondolatokkal, áldással és kegyeletünk jeléül koszorút és virágokat helyezünk el a síroknál. Gyönyörű, amikor szlovák egyházi énekek is felcsendülnek a temető sírjainál. A szlovák est szlovák zenével, évente megrendezésre kerül, a szervezet e rendezvényét kiemelkedőnek tartja és minden évben nagyon jól megszervezi. Orgonahangverseny is szerepel nagyobb rendezvényünk alkalmával lehetőségünk szerint, Kalocsai Károly orgonaművész meghívásával. Mamicska konyha ételeit rendszeresen elkészítjük, nagyobb rendezvények, fesztiválok alkalmával, ahol sok ember jóízűen fogyasztja a nemzetiségi ételeket.

Kapcsolatok, közös rendezvényeink helyi szervezetekkel

A Nefelejcs tagóvoda szlovák csoportjaival szoros kapcsolatban állunk, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein. (Szilvalekvárfőzés, Télapó ünnepség, Haluskafőzés, Húsvétváró) Az óvodában a gyerekek szlovák mondókákat és énekeket tanulnak. A „ballagó” óvodások hasznos útravalót kapnak az Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattól és a Mezőberényi Szlovák Szervezettől. Az óvodai ballagáson megköszönjük az óvodapedagógusoknak szlovák területen végzett munkájukat, a szülőknek pedig hogy gyermekeiket a Nefelejcs tagóvodába írtatták és közös segítséggel, együttműködve dolgozunk azért, hogy értékteremtő értékművelő munkát végezzünk a legfiatalabb generációval. A ballagó gyermekek az elmúlt évben tornaszakot kaptak, melyen Mezőberény felirata szlovákul szerepelt, azért, hogy tudják a város nevét szlovákul. Több közös rendezvényünk volt az elmúlt évben is. Az óvodások minden rendezvény alkalmával szlovák kulturális műsort mutatnak be. A pávakör tagjaival is volt közös műsor a Békés Megyei nemzetiségi napon. A közös próbákat és közös szereplést nagyon élvezték a gyerekek.

A nyári szünetben egy tagunk felajánlotta Gyomaendrődön a hétvégi nyaralóját és hívta meg az óvodásokat kirándulni. A Nemzetiségi Önkormányzat hajókázást biztosított a gyerekeknek. Főztünk paprikás krumplit ebédre, sikere volt a palacsintának és a jégkrémnek is. Szervezetünk tagjai meghívják az óvodásokat a Laposi kertekbe ősszel a szüretre, az érett gyümölcsök bemutatására és kóstolására. A háziszappan főzése, készítése szintén közös program, a kész szappanból kapnak a gyerekek, hogy otthon kipróbálják a jó mosóhatását. Az őszi programjaink között szerepel még az óvodában a kézműves foglalkozás, ahol az idős szervezet tagjai csuhéból, kóróból és termésekből készítenek játékokat.

Az óvodások érdeklődve tanulják a szlovák mondókákat, énekeket esetleg régi szokásokra, hagyományokra kíváncsiak. Az év utolsó közös rendezvénye a Városi Adventi gyertyagyújtás, ahol az óvodások a szülőkkel közös műsorral készülnek. Az óvodai szülőértekezleteken is részt veszünk, ahol a szlovák óvoda fontosságára, a érdekében motiváljuk a szülőket arra, hogy a szlovák nemzetiség jövője működése nagyon fontos, kértük támogatásukat.

Az iskolások is érdeklődve tanulják a szlovák mondókákat, énekeket esetleg régi szokásokra, hagyományokra kíváncsiak, meghívásnak szívesen eleget teszünk, idősebb tagjainkat érdeklődve hallgatják a gyermekek.

A város által hirdetett rendezvényeken rendszeresen részt veszünk. Ezek a nemzeti ünnepeken való megjelenés, és a Berényi Napokhoz kapcsolódó rendezvények. Megszámlálhatatlan rendezvényen voltunk partnerei a városi rendezvények nemzetiségi bemutatóin, megyei vadásznapi, értéktár előadások, megyei rendezvények szervezése, országos rendezvények meghívásainak is többször tettünk eleget. Előadások a civil élettel kapcsolatosan és segítve a civil szervezetvezetők munkáját, tájékoztatók, előadások, pályázati lehetőségek ismertetése.

A OPS Kulturális Központtal és a Muzeális Gyűjteménnyel is szoros kapcsolatot ápolunk. Közös rendezvényeink sora bizonyítja partnerségünket. Szabó Antal és Szabó Antalné emlék kórustalálkozó megrendezése is közösen történik, népes számú fellépő csoport meghívásával. Múzeumok éjszakája rendezvényen szívesen képviseljük a szlovák gasztrokultúrát (sűrű lebbencs, mákos guba, pattogatott kukorica) Az elmúlt ősszel részt vettünk a kukorica napokon ahol malátát, kását kínáltunk. A "Tök estén" a töklámpások és a finom sült tök vonzotta az érdeklődőket. Idei évben látványsütést mutattak be a szervezet tagjai, pogácsákat készítenek az érdeklődőknek. A látványsütőt Szikora János vállalkozó ajánlotta fel állandó használatra, mely nagy segítség a rendezvényeken.

A „Leg a láb” Alapfokú Művészeti Iskolával együttműködési szerződést kötöttünk, mely közös programok megvalósítását szolgálják. Tervünk egy szlovák tánc koreográfia betanítása a gyerekekkel. Minden nemzetiségi rendezvényen tudják fokozni a hangulatot.

Jó kapcsolatot ápolunk, a helyi német közösségekkel, kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein. A nemzetiségek napja a három nemzetiségi önkormányzat szervezésében minden év decemberében megrendezésre kerül, ahol mindegyik nemzetiség beszámol éves tevékenységéről, szlovák nemzetiség szervezte egy vacsora keretében a 2014 évet szervezte meg.

Rendezvények vidéken, külföldön dióhéjban

Az Alföldi Szlováksággal igen élénk a kapcsolatunk: Csorvás, Békéscsaba, Tótkomlós, Csabacsüd, Kondoros, Gerendás, Szarvas, Kétsoprony, Békés, Elek, Pitvaros, Telekgerendás. Szinte minden megyebeli szlovákok által lakott településre rendszeresen ellátogatunk. Kiskőrös, Miske, Szeged szlovák nemzetiségével is tartjuk a barátságot. E kapcsolatokat szervezett programokon való részvétel jelenti, a népdalkörök találkozójától kezdve a disznótorral bezárólag.

Minden évben van lehetőség egy Szlovákiából érkezett színházi előadást megtekinteni Békéscsabán. A nemzetiséghez kapcsolódó gasztronómiai versenyeken és bemutatókon is rendszeresen részt veszünk helyi tradicionális ételekkel, és a szappanfőzéssel. Békéscsabán „Békében Békésben” c. rendezvényen)

Az elmúlt időszakban több alkalommal eljutottunk megyén kívül megrendezett eseményekre is, pl. Kiskőrösre, Keszölcse, Miskére.

A Kolárovo-i (Gúta) Szlovák Barátok Kulturális Köre meghívására több alkalommal helyeztünk el koszorút Círil és Metód ünnepe alkalmából. A gútai civil szervezettel szoros baráti kapcsolat alakult ki az évek alatt. Rendszeresen látogatjuk egymás rendezvényeit, segítjük egymást pályázatok megvalósításában, egyre erősebb munkakapcsolatot hoztunk

létre. Elmúlt időszakban ünnepelték megalakulásuk 15 éves jubileumi ünnepségüket, szlovák nemzetiség Mezőberényből is köszöntötte őket.

Brezova Pod Bradlom evangélikus egyházközségével a közös orgonakészítő személyének (Sasko) köszönhetően egyházi, baráti kapcsolat alakult ki a két szervezet között. Anyaországi kapcsolatunk Brezova Pod Bradlom evangélikus egyházközségével évek hosszú során alakult ki, rendszeresen találkozik a két civil szervezet. 2014. évben az evangélikus férfikórusuk mutatkozott be, és a lelkészükkel közös szlovák magyar istentisztelet volt.

Topolcianky településsel hosszú évekig jó kapcsolatot áptunk, folklór csoportjuk több alkalommal mutatkozott be Mezőberényben. Jelenleg az értéktár kapcsán kerestük meg a település polgármesterét, további közös gasztronómiai programok szervezésének lehetőségét keresve.

Szlovákiába több alkalommal szerveztünk kirándulást és ismerkedtünk Szlovákia látványos területeivel és értékeivel.

Kapcsolataink és értékeink.

Nagykövet úr bemutatkozása Budapesten, a nagykövetségen történt meg 2014-ben. Budapesti Szlovák Intézet Igazgatója Húshegyi Gábor igazgató úr személyesen járt Mezőberényben szlovák rendezvényen, folyamatos a kapcsolattartás vele. A szlovák diplomáciát képviselő főkonzul úr több alkalommal tett látogatást Mezőberényben, Stefan Danó főkonzul úr. 2016. március 1-től Ján Furdik vette át a főkonzuli teendőket. A Bratislava-i Határontúli Szlovákok Hivatallal kapcsolatunk szoros a pályázatok miatt, Békéscsabán találkoztunk az intézet igazgatójával. Magyarországi Szlovákok Szövetsége civil szervezettel az együttműködés jó, anyagi és erkölcsi támogatással segítik munkánkat. Magyarországi Szlovák Szervezetek UNIO-ja is segíti országosan az együttműködést rendezvényekkel és érdekképviselési munkával. Országos Szlovák Önkormányzat vezetése és tagjai elismeri munkánkat és anyagi, erkölcsi támogatást kapunk tőlük. Békés Megyei Önkormányzat szívesen szervez Mezőberénybe programokat a színvonalas szervezésért és a gasztronómiai bemutatókért, kóstolókért.

Ifjúsággal a kapcsolatunk /középiskolások/ a közösségi szolgálat területén mutatkozik meg. Örömmel vállaltuk a fiatalok jelentkezését a közösségi munkára. A megye középiskolaiba /Mezőberény, Gyula, Békéscsaba/ számolnak be a civil közösségi munkáról, Mezőberény szlovák nemzetiségi szervezetéről 5 fő jelentkezett és végzi a munkát közösségi közművelődés, és civil munka területén. Megítélésük, hogy nagyon változatos és sok kulturális rendezvény alkalmat ad a rendezvényszervezés, a hivatástudat a pontosság, a hiteles tájékoztatás, és a munkára nevelés területén. Azt gondolom, hogy a fiatalok bekapcsolódnak és dolgoznak a városi rendezvényeken.

Mezőberényi fogyatékos fiatalokkal is volt az elmúlt évben közös rendezvényünk. A házi szappanfőzést jöttek el megnézni a Földi Harmónia Ház gondozottjai. A cél az volt, hogy megpróbálják ők is a napközibe főzni a szappant foglalkoztatás keretében.

Mazsorett együttes a következő fiatalokat megmozgató közösségi kulturális csoport. Európa bajnokok és Ők is szívesen vesznek részt rendezvényeinken.

Tárgyi emlékeinket képezi a Tót temető bejáratánál összegyűjtött gót betűs sírkövek, és egy jelfa elhelyezése, sírkertté alakítva ad lehetőséget évente őseinkre emlékezni. Évente több alkalommal takarítjuk, gondozzuk a kertet. Kiadványunk: Szlovák népdalgyűjtemény 118 szlovák népdal és névnapi köszöntő leírásával.

Partneri együttműködés a vállalkozókkal és partnerekkel.

A Família tésztagyárral az elmúlt évben közösen az öregtarhonya receptjét szlovák nyelvre lefordítottuk és a tarhonya tasakján olvasható az ajánlásunk. Értéktár ajánlást készítettünk 4

(csigatészta, tarhonya, lebbencs, eperlevél) nagyon finom általuk gyártott tésztáról, amit a szlovákság tradicionálisan használ. Együttműködésünk van a Bonita Finom Pékárú Kft.-vel, aki a nagymamáink által sült receptekből válogatva kisüzemében gyártja a sütit, mely eljut az ország minden tájára.

Madarász tanyán táborok alkalmával segítettünk és készítettük el a gyerekeknek a mákos gubát és pattogatott kukoricát. Több nyári rendezvény helyszíne volt a tanya ahová tagjaink szívesen jönnek el. Evangélikus táborban gyermekeinek étkezést biztosítottunk.

A helyi médiával a kapcsolatunk jó, folyamatosan tájékoztatja a lakosságot rendezvényeinkről, munkánkról. (kábel tv, városi újság) Országos médiával tartjuk a kapcsolatot egy-egy rangos rendezvényről tudósítanak. (DOMOVINA, L'udové noviny – Magyarországi Szlovák Újság). A szlovák 2015. Nas kalendár oldalain is megjelentünk. Békéscsabai régióban élő szlovák nemzetiségről kiadványt készített a Békéscsabai Szlovák ház, ahol Mezőberényről is kaphat az érdeklődő információt. A városi honlapon a rendezvényeink folyamatosan megtalálhatók a képgalériában képekkel megjelenítve.

Együttműködünk a Magyar Művelődési Intézettel több közös rendezvény szervezésével. Értéktár bemutatók Doboz, Békéscsaba, nemzetiségi rendezvények kultúra és gasztronómia területén. Körös völgyi sokadalom rendezvényen 2015.június 26. Gyulán a Szlovák pávakört kérték fel, a nyitó műsorra, szlovák gyűjtésű népdalokkal mutatkoztak be.

Kultúra Örökség Szegedi Igazgatósága megkeresésére, dolgozunk a Mezőberényi szlovák tradicionális értékek internetes „sulinet” program feltöltésén a világhálóra. Mezőberény történetéből indulva a szlovák hagyományok és értékek anyagát szeretnénk feldolgozni.

Mezőberényi értéktárba készülnek az anyagjaink több témában: Szlovákok szervezetének élete, munkássága. Szlovák pávakör és a szlovák népdalgyűjtemény feldolgozása. Szlovák nemzetiség tradicionális értékei gasztronómia területe. Városi adventi gyertyagyújtás rendezvénye.

Városi Képviselő Testülettel közösen gesztus értékű határozat született a négy közintézmény többnyelvű / szlovák, német, magyar/táblák elhelyezésére. Városháza, Művelődési ház, Múzeum és Könyvtár. A szlovák nemzetiség a Nefelejcs tagóvodára elhelyezendő tábla elkészítéséről is döntött. A táblák elhelyezésre kerültek. A szervezet kezdeményezte a városba autóval érkezőket is köszöntse helységnév tábla szlovák nyelven.

Hisszük, hogy a városértékeinek növelése révén Mezőberényt egy olyan kisvárossá varázsolhatjuk, ahol békességben, nyugodt körülmények között élnek a szlovák, magyar, német és roma nemzetiségű emberek.

„Hisszük, hogy múltunk tisztelete jövőnk záloga.” Ennek érdekében dolgozunk, szervezzük programjainkat.

Mezőberényi Szlovákok Szervezete- Organizácia Slovákov v Poľnom Berinčoku

Organizácia Slovákov v Poľnom Berinčoku bola založená 12. novembra r. 1992 s účasťou 45 osôb. Súčasný počet členov je 84.

Naše ciele, úlohy:

- povzbudzovať Slovákov v Poľnom Berinčoku na zachovanie slovenskej identity, na osvojenie a používanie materinského jazyka,
- pomáhať v zachovaní a rozvíjaní našej kultúry a tradícií
- oboznamovať mladých so svojimi národnostnými koreňmi
- pomáhať oživenie a zachovanie hodnoty náboženskej kultúry Slovákov v našom meste
- napomáhať výskum histórie, spoločenského stavu a rozvoju Slovákov v Poľnom Berinčoku

- podporovať styky s materskou krajinou

Pokladáme za dôležité:

Usporiadať programy s cieľom predstaviť naše národnostné tradície.

Naše podujatia:

Slovenský bál, Zvyky na Juraja, Stretnutie evanjelických spevokolov, Varenie v kotlíku na Petra-Pavla, Tradičné varenie mydla, Robenie gágorčokov, Mamičkina kuchyňa, Varenie halušiek, Zabiľka so škôlkarmi, Zimné večierkovanie.

Zapálenie adventných sviečok, novoročné vinše Výstavy:

- hmotné pamiatky Slovákov
- bábiky v krojoch Slovákov v Maďarsku
- výnosy, plody - božské dary prírody
- spoločenská sála a hosťovské izby zariadené slovenskými tradičnými nábytkami v hostinci Tópart

Vedenie:

Julianna Borgulová predsedníčka. Ján Zolnai zástupca predsedníčky, Helena. Gottschiková, Alžbeta Eilerová, Ján Červenák

Výstavy:

- hmotné pamiatky Slovákov
- bábiky v krojoch Slovákov v Maďarsku
- výnosy, plody - božské dary prírody
- spoločenská sála a hosťovské izby zariadené slovenskými tradičnými nábytkami v hostinci

Vedenie:

Julianna Borgulová predsedníčka. Ján Červenák zástupca predsedníčky, Helena. Gottschiková, Alžbeta Eilerová, Judita Mertzová.

cena „Pre kultúru Poľného Berinčoka“ 2011

Kvalifikácie na súťaži

Slovenský škovránok:

Slovenský škovránok:

2006, 2008:

STRIEBORNÝ škovránok 2010, 2012

ZLATÝ škovránok.

Kapcsolataink az anyaországban:

Kolárovo - Gúta

Topolčianky

Brezová pod Bradlom

Spoluúčinkovanie:

- s evanjelickou cirkvou v II. obvode
- so slovenskou skupinou Materskej školy na ulici Kodálya

s národnosťami v Poľnom Berinčoku

- miestnymi ústavmi
- základnou umeleckou školou „Leg a Láb“

- slovenskými skupinami, klubmi v župe
- župnými a celokrajinskými organizáciami

bol znovuzaložený v r. 1992. Jeho vedúci boli:
Ildika Očovská, Irena Szabová, Anna Bartová.

Na citare účinkuje: István Bagi.

Členmi spevokolu sú starší Slováci žijúci v osade, ktorí ešte aj dnes hovoria po slovensky, používajú slovenčinu ako živý jazyk. Pravidelne sa zúčastnia na národnostných podujatiach mesta. Úspešne predstávajú slovenskú hudobnú kultúru v celej krajine.

Naše styky

na Slovensku:

Kolárovo, Gúta, Topolčianky, Brezová pod Bradlom

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Mezőberényi Szlovákok Szervezete annak érdekében végzi szerteágazó tevékenységét, hogy a város újratelepítésekor elsőként ideérkezett, később is jelentős számú szlovákság emlékeit, nyelvi hagyományait, identitását, nyelvét, gasztronómiáját, tárgyi emlékeit, kultúráját, valláskultúráját és értékeit megőrizze a település.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Évente elkészített Képviselő-testületi beszámolók, pályázati szakmai tájékoztatók
- www.mezobereny.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Ajánlás a Helyi Értéktár Bizottság részére.

A Mezőberényi Szlovákok Szervezetének, tevékenysége, célja a nemzetiségi értékek megőrzése területén városunkban nagyon sok területet ölel fel. Társadalmi felelősségvállalása a szervezet és a szervezet tagjainak olyan, tudatos gondolkodása- és szemléletmódja, valamint erőfeszítése és tevékenysége, melyben megnyilvánul az a tudat, hogy minden döntésük, cselekedetük hatással van környezetükre, a társadalom tagjaira a nemzetiségi munka közvetítésével. A szervezetük társadalmi felelősségvállalása, azonosság tudata, kommunikációja minden generációt megcélóz. Melynek célja, az hogy a szlovák nemzetiségi értékek közkinccsé válhassanak, erősítve a szervezetkedvező, megítélését a társadalom minden tagja felé. A nemzetiségi értékeinek közvetítése és fent maradása helyi, megyei és társadalmi érték minden generáció számára Mezőberény városában. Ezeknek a programoknak kettős célja van, fejlesztik a nemzetiségi közösségeket, másrészt ápolják a hagyományokat. Méltóképpen emlékeznek elődeinkre, méltón és tudatosan ápolják az ősi kultúrát, gasztronómiát, zenei kultúrát, valláskultúrát. Szervezete a fennállásának 24 éve alatt a régióban élő, Békés megyei, valamint az anyaországi szlovák kulturális csoportokkal nagyon jó kapcsolatot, közösségfenntartó erőt és méltó ünnepi rendezvényeket mutatnak be. Programjaiknak kettős célja volt, és jelenleg is van fejleszteni a nemzetiségi kultúrát, ösztönözni a közösségeket, intézményeket arra, hogy őrizzék és ápolják a hagyományokat. Minden rendezvényük lehetőséget ad, vagy adott egy emlékezetes szép, tartalmas, tradicionális szlovák anyanyelvi műsor megrendezésére. Célcsoportjaik az alföldi régióból, határon túlról érkezett vendég csoportok, pávakörök, néptáncscsoport, óvodások, iskolások, felnőttek, mindenki szlovák anyanyelven szokott bemutatkozni, ezzel is őrzik a nyelvi tradicionális értékeket. A fellépők a szlovák nemzetiségi kultúrát közvetítik magas szinten az érdeklődőknek, melynek mindig nagy sikere van Mezőberény városában. Célcsoportjaik nemzetiségi műsora során több generáció képviseli magát, mely a színvonalat nagyban emeli. Szlovák nemzetiségi csoportok a kultúra színes palettáját mutatják be szlovák nyelven az érdeklődő közönség teljes meglegedésére. Minden szlovák rendezvény a szellemi kulturális kincseik megőrzést és méltó folytatását eredményezik a közművelődés és a kultúra területén. A szlovák evangélikus ünnepi Istentiszteletek, ahol szlovák egyházi liturgia hangzik, el rangos eseménynek számít Mezőberényben, mert ritkán van lehetőség szlovák anyanyelvű istentiszteletre, a szervezet évente lehetőséget ad, hogy a templomban szlováknyelvű istentisztelet legyen. A tót temető sírkertjét méltó módon gondozzák és évente az ősökre kegyelettel emlékeznek. A városi rendezvényeken minden alkalommal jelen vannak és emelik a rendezvény színvonalát, hiszen Mezőberény hirdeti " három nemzetiség határtalan lehetőség.

Tisztelt Értéktár Bizottság.

A Mezőberényi Szlovákok Szervezetének nemzetiségi tevékenysége a városunkban példaértékű, ezért javasoljuk a felvételét a helyi értéktárba.

Mezőberény 2016.március 19.

Csata Gyula